

DNB Bank ASA
Konsernsekretariatet
Postboks 1600
0021 Oslo

VÅR REFERANSE
11/3042

DERES REFERANSE

UNNTATT OFFENTLIGHET
Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1.
ledd nr. 2 Gjelder merkede
avsnitt

DATO
16.02.2022

Tilsynsrapport-IRB-tilsyn

Finanstilsynet gjennomførte stedlig tilsyn i DNB 9. desember 2020. Tilsynet var en del av Finanstilsynets løpende oppfølging av bankens bruk av interne modeller for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko (IRB). Til grunn for disse merknadene ligger Finanstilsynets foreløpige rapport datert 16. september 2021 og styrets kommentarer i brev av 29. oktober 2021. Finanstilsynet har følgende merknader etter det stedlige tilsynet.

IRB-modeller

Bankens modellportefølje er omfattende og består av 32 modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD), tap gitt mislighold (LGD) og konverteringsfaktor (KF) for utenombalanseposter. Banken har i 2020 og 2021 søkt om endringer i de fleste av modellene. Som del av søknadsbehandlingen undersøker Finanstilsynet hvorvidt modellene er i tråd med EBAs retningslinjer for PD- og LGD-estimering og oppfyller kravene til forsvarlighet, jf. Finanstilsynets vurderinger av dette i rundskriv 3/2021.

Finanstilsynet bemerket i foreløpig rapport at valideringsresultater har påvist svakheter i flere modeller som medfører usikkerhet knyttet til målt risiko. Finanstilsynet la til grunn at funn og anbefalinger i valideringsrapporten følges opp i omsøkte modellendringer, og ba banken vurdere om det er behov for midlertidige tiltak i form av ekstra sikkerhetsmarginer, før nye kalibreringsnivåer og modeller tas i bruk. Finanstilsynet noterer fra styrets svar at banken har fulgt opp resultater fra valideringen og gjennomført nødvendige utbedringer. Banken vurderer at det ikke er grunnlag for å pålegge ytterligere sikkerhetsmarginer.

Finanstilsynet kommenterte videre i foreløpig tilsynsrapport at de omsøkte modellendringene i hovedsak forventes å redusere kapitalkravet og ba banken vurdere utviklingen i den underliggende risiko i porteføljen opp mot effekten av de omsøkte endringene. Fra styrets svar fremgår det at modellendringer i stor grad kommer som en følge av innføringen av EUs kapitalkravsregelverk (CRR) i norsk rett. Banken vurderer videre at risikoen i bankens portefølje er redusert over de senere årene. Banken begrunner redusert risiko med lave tap i segmentet for små- og mellomstore foretak (SMB) og privatmarkedet og redusert eksponering mot volatile næringer i storkundeporteføljen. Dette kombinert med at forventet tap har vært høyere enn realiserte tap over tid, gjør at banken vurderer måling av risiko med omsøkte modellendringer som mer korrekt, selv om det kan innebære lavere kapitalkrav. Finanstilsynet vil påpeke at lavt mislighold og realisert tap

i en periode med god utvikling i norsk økonomi, eller i perioder der det gis omfattende statlige støttetiltak til bedrifter og privatpersoner som følge av nedstegning, ikke sier noe om utfallet i nedgangstider. Finanstilsynet understreker at modellene skal være robuste også i nedgangstider, og redusert risikovekt må være underbygget av redusert risiko.

Risikovekter

Finstilsynet har tidligere påpekt at risikovekter for bankens utlånsporteføljer har blitt redusert over tid. Finanstilsynet ba banken i foreløpig tilsynsrapport om å gjøre rede for utviklingen i risikovektene og vurdere denne opp mot utviklingen i risiko. Det fremgår av styrets svar at utviklingen i risikovekter skyldes i stor grad bevegelser i mislighold, restruktureringer og nedskrivninger. Videre har banken også arbeidet med korrekt knytning av sikkerheter og fordeling av tapsavsetninger til avtaler i mislighold. Etter Finanstilsynets vurdering er det ikke underbygget at risikovektreduksjonene reflekterer tilsvarende reduksjon i reell risiko. Finanstilsynet vil videre påpeke at endringer i registrering av sikkerheter eller tapsavsetninger ikke reduserer risikoen i porteføljen. Finanstilsynet vil følge opp disse forholdene i vurderingen av omsøkte modellendringer og i vurdering av kapitalbehov i pilar 2.

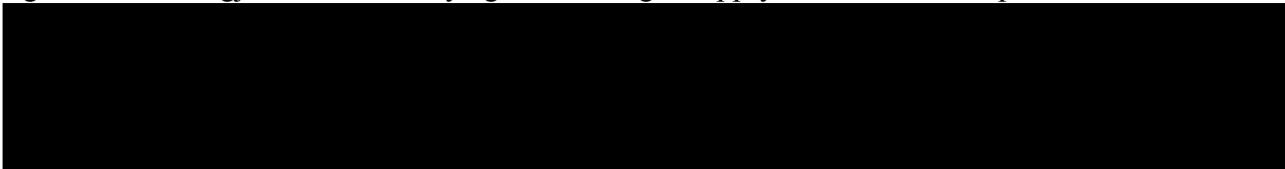
Løpetidparameter (M)

Løpetid inngår i kapitalkravsberegningen og lån med kortere kontraktsfestet løpetid oppnår et lavere kapitalkrav. Finanstilsynet har i rundskriv 3/2021 påpekt at den kontraktsmessige løpetiden ikke nødvendigvis reflekterer den reelle løpetiden, og bedt bankene vurdere å benytte maksimumsverdien på fem år dersom låntaker har et langsiktig finansieringsbehov. Dersom bruk av kontraktsmessig løpetid i kapitalkravsberegningen i pilar 1 innebærer at risikoen er undervurdert, bør banken vurdere kapitalbehov i pilar 2. Finanstilsynet påpekte i foreløpig tilsynsrapport at banken har rapportert redusert løpetidsparameter (M) i foretaksporteføljen, og at banken ikke har vurdert hvorvidt denne reduksjonen reflekterer risikoen i porteføljen, og ba banken vurdere behov for tiltak for å sikre at kapitalbehovet i pilar 1 ikke undervurderes. Styret skriver i sitt tilsvarende svar at de ikke anser at reduksjonen i løpetiden gir grunnlag for økt kapitalbehov i pilar 1 eller pilar 2. Banken viser til at løpetid rapporteres i henhold til gjeldende regelverk. Banken vurderer videre at risikoen for at bankene kommer i en situasjon der lån må forlenges i stor skala, er systemisk og adresseres av Finansdepartementets tiltak i form av økt systemrisikobuffer for norske engasjementer og gulv for gjennomsnittlig risikovekt for næringseiendoms lån.

Finanstilsynet vurderer at låneforhold med betydelig betaling mot slutten av perioden i praksis vil være krevende å avslutte ved kontraktsslutt, og at dette innebærer en risiko for banken som ikke er hensyntatt når løpetidsparameteren settes til kontraktuell løpetid. Finanstilsynet deler ikke bankens vurdering om at dette er en systemrisiko som må anses dekket av systemrisikobufferen, selv om en systemkrise vil forsterke utfordringen for enkeltbanker. Finanstilsynet fastholder at banken i henhold til Finanstilsynets rundskriv 3/2021 bør vurdere å sette løpetiden lengre enn kontraktsmessig løpetid for lån med en betydelig betaling mot slutten av kontraktsperioden, der det forutsettes at lånet fornyes eller at låntaker skaffer ny finansiering. Finanstilsynet noterer for øvrig fra styrets svar at banken vil kommentere utviklingen i løpetidsfaktoren i neste års ICAAP og legger til grunn at banken vurderer om refinansieringsrisiko tilsier økt kapitalbehov. Finanstilsynet forventer at grunnlaget for en slik omtale i ICAAP, er en gjennomgang av varigheten på kundeforhold der dette er et tema (herunder omfanget av refinansiering) samt en vurdering av risikoen i en nedgangskonjunktur.

Styring og kontroll

Finanstilsynet påpekte i foreløpig tilsynsrapport at bankens egenvurdering viser behov for økt IRB-kompetanse i enkelte deler av banken og ba om bankens kommentar. Finanstilsynet noterer fra styrets svar at områder for forbedring som ble identifisert i egenvurderingen blir jevnlig fulgt opp og at banken vil gjennomføre en ny egenvurdering av oppfyllelse av kravene på IRB-området i

I henhold til Commission delegated Regulation (EU) No 529/2014, jf. CRR/CRD IV-forskriften §2 og presiseringene i rundskriv 3/2021, skal alle endringer som berører IRB-systemet dokumenteres og klassifiseres etter vesentlighet. Vesentlige endringer krever tillatelse fra Finanstilsynet. I foreløpig tilsynsrapport påpekte Finanstilsynet at dersom det er tvil om klassifisering etter vesentlighet bør endringene omsøkes. Finanstilsynet ba banken redegjøre for rutiner og systemer for å identifisere og vurdere endringer som er relevante for IRB-systemet. Finanstilsynet registrerer av styrets svar at vesentlighet vurderes og kategoriseres i henhold til regelverket, og at banken vil utarbeide en egen rutine for håndtering av endringer. Finanstilsynet presiserer at banken i henhold til rundskriv 3/2021 bør vurdere hva som er påregnelig variasjon fra opprinnelig kalibreringsnivå. Reduksjon i gjennomsnittsnivået i porteføljen utover påregnelig variasjon er å anse som en modellendring som krever tillatelse.

Banken har også meldt at den ønsker å benytte en ny metodikk for overstyring av estimater for tapsgrad (LGD) og forventet tap (ELbe) for engasjementer som er i mislighold. Finanstilsynet vurderte i brev av 21. desember 2020 at systematisk overstyring av modeller for et betydelig segment anses som en vesentlig modellendring som krever tillatelse, og at banken avventer med å anvende metodikken til nye modeller er ferdigstilt og godkjent av Finanstilsynet. Banken hevdet i brev av 22. januar 2021 at metoden for overstyringene ikke anses som vesentlig modellendring som krever tillatelse fra Finanstilsynet. Finanstilsynet fastholdt sin tidligere vurdering i foreløpig rapport. Det framgår av styrets svar at banken tar Finanstilsynets avgjørelse til etterretning, men styret ber om begrunnelse for hvorfor endringen krever tillatelse. Finanstilsynet presiserer at systematisk overstyring av modellestimater for engasjementer i mislighold er å anse som en vesentlig endring av metodikken for tilordning av engasjementer til LGD-klasser, som krever tillatelse i henhold til ovennevnte kommisjonsforordning (529/2014), annek I, del II, avsnitt 1, punkt 2. Finanstilsynet vil også påpeke at effekten av overstyringer på kapitalkravet er usikker og at terskelverdien i kommisjonsforordningens artikkel 4 kan komme til anvendelse; ved usikkerhet om dette skal modellendringen anses vesentlig, jf. artikkel 3, punkt 4.

Finanstilsynet registrerer videre at banken anser at det ikke skal beregnes egenestimerte konverteringsfaktorer for finansieringstilbud til person- og bedriftsmarkedet. Finanstilsynet tar bankens vurderinger til orientering og vil vurdere dette sammen med bankens søknader om modellendringer.

Validering av verdierestimater fra Eiendomsverdi

Finanstilsynet har i tidligere IRB-tilsyn påpekt at vurdering av verdierestimater fra Eiendomsverdi også må inngå i bankens egen validering. Finanstilsynet registrerer at banken har gjennomført en

egen validering av verdierestimaterne fra Eiendomsverdi. I analysen har banken benyttet 24000 salg fra DNBS portefølje for perioden fra 2018 til 2020. Av styrets merknader til foreløpig tilsynsrapport fremgår det at banken i løpet av høsten 2021 skal oppdatere valideringen av verdierestimaterne. Finanstilsynet ber om å få oversendt rapporten.

For Finanstilsynet

Bjørn Andersen
seksjonssjef

Alfred Ødegaard
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.